

omnibus fidei Christianae articulis Consensus. Op dit Catholicus wordt ook in de Praefatio telkens nadruk gelegd.

³⁷⁾ Du Moulin stond bij Koning Jacobus in blakende gunst, omdat hij twee geschriften geschreven had om hem te verdedigen en diens geschrift *Vindiciae juris regum* in 't Fransch vertaald had. De Koning noodigde hem 1615 uit naar Londen te komen en een plan tot vereeniging aller gereformeerde Kerken uit te werken. Reeds twee jaar vroeger had Du Moulin zich voor die idee uitgesproken en daarbij steun gevonden bij Du Plessis Mornay (*Herzog's Realencyclopaedie*, 3e Auflage, Bd. V, blz. 58). Dit verklaart, waarom het hierna te bespreken plan, al kwam het reeds in 1614 op de Synode ter sprake, toch door Du Moulin eerst later nader uitgewerkt is te Londen en vandaar naar de Provinciale Synode van l'Isle de France is gezonden.

³⁸⁾ Aymon *Actes des Synodes Nationaux* t. II, p. 38.

³⁹⁾ Blondel deelt in zijn *Actes Authentiques des Eglises Reformées* p. 72—76 het project mee, dat Du Moulin in 1615 zond naar de Provinciale Synode van l'Isle de France. Aymon in zijn *Actes des synodes Nationaux* p. 57—62 geeft bij de Synode van Tonneins 1614 evenzeer zulk een uitvoerig plan, maar zonder Du Moulin's naam te noemen, dat echter behoudens enkele kleine wijzigingen hetzelfde is als wat Blondel afdruckte. Daaruit blijkt 1e dat Aymon dit plan ten onrechte plaatste bij de Synode van Tonneins van 1614, 2e dat dit plan van Du Moulin is en 3e dat het oorspronkelijke plan later eenigszins gewijzigd moet zijn. Ik heb van beide plannen daarom gebruik gemaakt.

⁴⁰⁾ Du Moulin heeft zelf geruimen tijd in Holland vertoefd en was zelfs van 1592—1598 professor te Leiden. Vandaar misschien zijn voorliefde voor Holland.

⁴¹⁾ Het treft, dat Du Moulin in dit voorstel aanried bij het opstellen dezer gemeenschappelijke Confessie niet te disputeeren over publieke vragen, die met name door Arminius aan de orde waren gesteld, als de vrije wil, de volharding der heiligen en de praedestinatie. Want alle dwalingen in de religie waren volgens hem daar uit voortgekomen, of dat men te veel wilde weten, of uit eerzucht. Ook in een brief, dien Du Moulin aan Uytenbogaard schreef en die gepubliceerd is in de *Ep. eccl. vir. Ep.* 265 schrijft hij, dat hij met blijdschap had vernomen, dat de Synode kwam, maar dat ze niets goeds zou opleveren, wanneer men disputeeren ging over vragen als deze of God de menschen absoluut heeft verloren, of het geloof kan verloren gaan, of de genade onwederstandelijk is en of Christus voor allen is gestorven. „Wat gij wilt (dat men verbieden zal daarover te disputeeren) is goed” (zie ook Brandt *Historie der Reformatie*, Dl II, blz. 78). Het is daarom wel te begrijpen, dat de Remonstranten met dit plan van Du Moulin zeer ingenomen waren en het tegenover de Contraremonstranten hebben uitgespeeld. Ook ten opzichte van de Lutherschen nam Du Moulin in het plan een te conciliant standpunt in. Of hierbij de invloed gewerkt heeft van Koning Jacobus, die zeer ijverde voor de